

Kapitel 2

Dekanernes beretning

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Forskning

Fakultetet har - sammen med Odense Universitetshospital - udarbejdet en redegørelse for de seneste ca. 10 års fælles satsning på og koordinering af forskning. Rapporten "Integreret sundhedsforskning - status og perspektiver" skal ses som led i fastholdelse og udvikling af Odense som et af tre centre i Danmark for sundhedsvidenskabelig kompetence og sundhedsforskning. To andre rapporter så dagens lys medio 1999:

Fra Forsknings- og Sundhedsministerierne rapporten "Medicinsk sundhedsforsknings vilkår og fremtid - med særligt henblik på sygehusområdet" og fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd rapporten "Klinisk Forskning". Det kan konstateres, at en række af de initiativer, der tidligere er iværksat på fakultetet, nu er blevet synliggjort og anerkendt som væsentlige - også på landsplan. Det drejer sig blandt andet om forskningsledelse i den udførelse, fakultetet har introduceret for ca. 2 år siden. Det kan med tilfredshed konstateres, at forskningsenhederne og den tilhørende forskningsledelse - som den er tænkt fra fakultetets side - nu præger den måde, fakultetet fremstår for omverdenen som i for eksempel Research Catalogue.

Hvad der kommer ud af forskningen, er blevet dokumenteret i en rapport udarbejdet af forskningsbibliotekar Johan Wallin. Heri beskrives forskningen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet bibliometrisk helt tilbage fra grundlæggelsen i 1966. Rapporten "Forskningen ved Sundhedsvidenskab i Odense 1966-1997 - en bibliometrisk undersøgelse" blev offentliggjort ultimo 1999.

Forskeruddannelse

Fakultetets forskeruddannelse er som andre forskeruddannelser i Danmark blevet evalueret. Fakultetets selv-evaluering har fremhævet en række styrkepositioner, men peger også på en række områder, hvor der bør ske en forbedring. Blandt andet peges der således på en mere bevidst offentliggørelse af Ph.D.-studiernes forskningsresultater. Fremover vil en godkendelse af en Ph.D.-afhandling sædvanligvis forudsætte, at forskningsresultater er eller vil blive publiceret.

Uddannelse

Vedrørende medicineruddannelsen har fakultetet fortsat foretaget en betydelig investering i en intensiveret studie-start, satsning på nye uddannelsesformer og indførelse af træning i kommunikation allerede fra studiestart. De fleste fag er nu involveret i opbygningen af medicineruddannelsen, idet kandidatuddannelsen - det vil sige den tidligere 2. del - har gennemgået et planlægningsforløb med henblik på at strukturere uddannelsen i blokke og med en studiestart på den ny kandidatuddannelse pr. 1. september 2001.

Uddannelsen i klinisk biomekanik afsluttede sommeren 1999 det første hold kandidater i klinisk biomekanik. Herunder har uddannelsen i klinisk biomekanik - specielt praktik ved Rygcenteret i Ringe - nu åbnet sin virksomhed. Dette er resultatet af 7-8 års planlægning og implementering af en uddannelse, som forudsætter et integreret samarbejde mellem universitet og sundhedsvæsen, rekruttering af lærerkræfter, etablering af forskningsmiljøer. Der er ingen tvivl om, at området i samvirke med uddannelserne i medicin og idræt fremover vil komme til at bidrage væsentligt til uddannelse af sundhedspersonale og forskere inden for sygdomme og lidelser i bevægeapparatet.

Fra 1. september 1999 påbegyndte 20 studerende den nye uddannelse cand.scient.san. - den sundhedsfaglige kandidatuddannelse - og samtidig begyndte et nyt hold på suppleringsuddannelsen. Dette er fakultetets første udbud af en kandidatuddannelse, hvor indgangen ikke er en ordinær bacheloruddannelse, men en sundhedsfaglig mellem-lang videregående uddannelse og supplerende uddannelse. Uddannelsen rummer såvel naturvidenskabelige og samfundsvidenskabelige som humanistiske metoder og emner.

Udviklingsarbejdet i forhold til uddannelsesinitiativet antropologi i Esbjerg er ændret til folkesundhedsvidenskab, og der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Sundhedsvidenskab og Samfundsvidenskab i Esbjerg og Odense, som forventer at have et forslag til uddannelse inden for folkesundhedsvidenskab klar til

fremsendelse til Undervisningsministeriet medio maj 2000 med start pr. 1. september 2001.

Samspil med regionen

Der er fortsat en positiv udvikling i samarbejdet inden for Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum. Arbejdsformen er udviklet over de seneste 2 år og er blevet permanentgjort med en faglig planlægningsgruppe, et forretningsudvalg bestående af sundhedsdirektørerne i de involverede amter, formandskab i form af dekan for fakultet og direktør for Odense Universitetshospital samt en begyndende ansættelse af forskningslektorer ved de større sygehuse i regionen. Forskningslektorerne er ambassadører for forskningsudviklingen inden for Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum samt lokalt koordinerende for forskningsudviklingen ved sygehuse. Ud over involveringen i en række forskeruddannelsesaktiviteter afholdes en række temadage - dels en fælles temadag, dels fagligt orienterede åbne forskerdage.

Lokaler

Fakultetet tog den 1. marts 1999 nybygning i Winsløwparken 19 i brug. Endvidere flyttede en række enheder fra Institut for Sundhedstjenesteforskning fra Winsløwparken til Boulevardafdelingen, Sdr. Boulevard 23 A, idet der her er blevet skabt et samlet miljø for Epidemiologi og Statistik og Demografi.

Samlet er fakultetets institutområder øget med ca. 30 kontorer i løbet af året, og samtidig er universitetets undervisnings- og studenterfaciliteter og fællesområder i form af kantiner væsentligt forbedret i Winsløwparken.

Økonomi

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har i de seneste 5 år gennemgået en betydelig ekspansion, såvel hvad angår studentertal og nyansatte som fysiske rammer. Dette har været modsvaret af en stigning i de økonomiske rammer, specielt ved stigende indtægter fra uddannelsesaktiviteterne, mens basisforskningsmidlerne ikke har ændret sig i perioden. I løbet af 1999 har de økonomiske vilkår for fakultetet ændret sig drastisk. Ved indgangen til 1999 udgjorde den samlede opsparing ca. 17 mio. kr., og det var forventningen, at denne ville kunne anvendes over en 2-årig periode. Som situationen udviklede sig i 1999, blev det i løbet af foråret klart, at opsparingen ville være brugt op på bare 1 år. Fakultetet har derfor i efteråret 1999 måttet foretage en hurtig opbremsning, og det har - for at opnå balance i budget 2000 - været nødvendigt at foretage en række budgetreduktioner.

Den umiddelbare udfordring for fakultetet er at skabe råderum for

- styrkelse af forskningsmiljøer, herunder deltagelse i nye satsningsområder
- generationsskifte

- forøget kvalitet i uddannelserne
- medarbejderudvikling

Dermed vil det være muligt at styrke og befæste fakultetet som en aktiv og dynamisk arbejdsplads for såvel VIP- som TAP-medarbejdere og som et tiltrækkende uddannelsessted for de studerende.

Mogens Hørder
Dekan

Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet

Året 1999 har været præget af, at det er vanskelige tider for de naturvidenskabelige og tekniske universitetsuddannelser i Danmark. Den generelle afmatning i universitetsbudgetterne, julebesparelsen samt den fortsatte lave tilgang til studierne med de deraf afledte konsekvenser for uddannelsesindtægterne har nødvendiggjort en kraftig opbremsning i aktiviteterne. En tilpasning af udgiftsrammerne - herunder en reduktion af både videnskabeligt og teknisk/administrativt personale - har sat sit præg på året.

I lyset af denne negative udvikling gennemførte Undervisnings- og Forskningsministerierne i efteråret en analyse af de naturvidenskabelige fakulteter ved Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet. Vi kunne glæde os over, at dette fakultet fik topkarakter, hvad angår økonomistyringen. Det har til gengæld været ret nedslående at måtte notere sig, at begge ministerier tilsyneladende har draget den konsekvens af kulegravningen, at fakulteternes økonomiske problemer er selvskabte, og at man fra politisk hold ikke ser de samme langsigtede problemer for naturvidenskabelig og teknisk forskning og videregående uddannelse, som vi gør. Derfor har analysen - indtil videre i hvert fald - ikke givet anledning til at iværksætte initiativer, som kan løse op for fagenes vanskelige situation.

Uddannelsesmæssigt har vi i årets løb fået godkendt civilingeniøruddannelsen i mekatronik i Sønderborg - en uddannelse, som bliver forskningsmæssigt forankret på Mads Clausen Instituttet for Produktinnovation, der startede 1. juli i år. En direktør samt de første forskere - to professorer og en lektor - er ansat ved instituttet, og vi er klar til at modtage de første studerende den 1. september 2000.

Vi har desuden i løbet af 1999 omlagt den naturvidenskabelige basisuddannelse, således at mængden af fælles naturvidenskabelige fag er reduceret lidt, at basisuddannelsen nu kun er udstrakt over et studieår mod før 1,5 studieår, samt at stofmængden - efter anbefaling i forbindelse med evalueringen af matematik-, fysik- og kemiuddannelserne - er reduceret således, at stoftrængslen på første studieår er formindsket. Desuden betyder omlægningen af basisuddannelsen, at der nu kommer et fælles IT-modul for alle naturvidenskabsstuderende.

På civilingeniørområdet har fakultetet i 1999 oprettet ét fælles civilingeniørstudienævn med repræsentanter fra vores samarbejdspartner i forbindelse med disse uddannelser: Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum. Dette betyder blandt andet nedlæggelse af det tidligere studienævn

for datateknologiuddannelsen, idet dette studium nu henhører under det fælles civilingeniørstudienævn. Med denne omlægning har fakultetet nu ét studienævn for de naturvidenskabelige studier til og med kandidatniveau, det førnævnte civilingeniørstudienævn samt et Ph.D.-studienævn.

Også på institutniveau er der sket strukturelle ændringer, idet Biokemisk Institut og Institut for Molekylær Biologi pr. 1. januar 2000 er sammenlagt til Institut for Biokemi og Molekylær Biologi. Sammenlægningen er først og fremmest begrundet i at styrke fakultetets indsats inden for bioteknologi, og det sammenlagte institut er nu fakultetets største.

Vi kan således konkludere, at selv om 1999 ikke har hørt til de mest lyse i fakultetets historie, så er det alligevel lykkedes os at sætte nye skibe i søen, som forhåbentlig med tiden vil bidrage til at vende den negative spiral, vi er inde i for øjeblikket.

Jens Oddershede
Dekan

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

En gennemførelse af fusionen har været den altovervejende opgave på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet i 1999. Ved fusionens gennemførelse var det intentionen på uddannelsesområdet at etablere fælles uddannelser for det samlede fakultet. Til gennemførelse af dette har studienævne haft nedsat en række udvalg, som har arbejdet på at gennemføre disse intentioner. Arbejdet har resulteret i, at Studienævn for Dagstudierne har godkendt fælles studieordninger på de samfundsvidenskabelige grunduddannelser. De to første år er stort set ens i alle byer, medens det tredje år kan formes efter de forskningsområder, der er i de enkelte byer. På tilsvarende måde har Studienævnet for Åben Uddannelse arbejdet på at gennemføre en fælles 1. dels uddannelse for HD-studiet og en fælles 2. dels studieordning for HD. Der vil blive udarbejdet nye fælles rammer for overbygningsuddannelser, som skal træde i kraft 1. september 2001. Endvidere har fakultetet besluttet at oprette en engelsksproget HA-uddannelse. Der har været nedsat et udvalg, som har udarbejdet et forslag til uddannelsen. Ud over en ny fælles uddannelsesstruktur for det eksisterende uddannelser er fakultetet gået ind i samarbejde på forskellig vis om udvikling af nye uddannelser. Blandt disse nye uddannelser kan der nævnes:

- en uddannelse i folkesundhedsvidenskab (Esbjerg)
- forskellige uddannelser indenfor IT-Vest
- uddannelser indenfor journalistik (Odense)
- diplomuddannelser indenfor sundhed- social og skoleområdet
- en uddannelse i HA-jur./skat (Odense).

Som den eneste nye fusionsrelaterede uddannelse har fakultetet sommeren 1999 startet en oecon.-uddannelse i Esbjerg. Optaget var meget lavt (8 studerende), og der gøres nu en massiv indsats for at øge optaget i 2000. Situationen er dog yderst vanskelig, idet der er på landsplan er faldende søgning til økonomistudier. HA.(jur.)-uddannelsen blev startet i Odense sommeren 1999 med et meget tilfredsstillende optag (54 studerende). Cand.scient.pol.- og journalistuddannelsen, der begge blev startet i Odense i 1998, er kommet flot fra start med meget tilfredsstillende ansøgstal og gennemførelsesprocenter.

Med henblik på at få revideret og fusioneret den samlede forskning i fakultetet blev der i begyndelsen af 1999 nedsat et meget bredt sammensat forskningsudvalg, som skulle fremkomme med forslag til, hvilke forskningsområder fakultetet fremover skal satse på, samt deres placering. Til afklaring af det mere detaljerede forskningsindhold blev der nedsat en lang række undergrupper. Arbejdet resulterede i en samlet rapport fra forskningsudvalget,

som blev vedtaget på fakultetsrådsmødet den 28. juni 1999. Et af fusionens mål var at sikre en bedre forskningsbaseret af de erhvervsøkonomiske uddannelser i Jylland. Fakultetet har derfor gennem stillingsopslag og anden aktivitet søgt at rekruttere forskere udefra. Som ventet har det vist sig yderst vanskeligt. Hovedstrategien vil derfor være selv at uddanne de nødvendige forskere via ansættelse af Ph.D.-studerende i Jylland, hvor også at 3 tidligere heltidsundervisere er på vej ind i et Ph.D.-forløb. Det giver begrundet håb om, at den nødvendige forskningsopbygning kan realiseres i løbet af de kommende 5-6 år.

Som ramme om den nye forskningsstruktur vedtog fakultetsrådet samtidigt en ny institutstruktur, som trådte i kraft den 1. januar 2000 efter afholdelse af valg i efteråret 1999. Ved institutstrukturens gennemførelse blev de institutter, der eksisterede ved fusionen for hhv. Handelshøjskole Syd - Ingeniørhøjskole Syd, Odense Universitet og Sydjysk Universitetscenter nedlagt, og nye tværgeografiske institutter blev oprettet. Denne organisering har betydet en reduktion i antallet af institutter, således at fakultetet har 5 tværgeografiske institutter samt et enkelt institut, der i en kommende 3-års periode fortsat kun vil være beliggende i Esbjerg. Ud over disse 5 institutter er der fortsat 2 tværfakultære institutter ved fakultetet, som ikke er berørt af strukturændringerne, da disse institutter er rene Odense-institutter oprettet i samarbejde med henholdsvis Humaniora, Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab.

I løbet af 1999 opstod der et ønske om også at ændre studienævnstrukturen ved fakultetet. Baggrunden for dette ønske var en overvejende opfattelse af, at det hidtidige studienævn, som har administreret samtlige dagsstudier ved fakultetet, var blevet for stort. Det blev derfor besluttet at dele dette studienævn i 3 mindre studienævne, således at der skal udskilles et særskilt studienævn for Scient.pol.-uddannelsen/sidefag i samfundsfag og et studienævn for oecon.-uddannelsen. De resterende erhvervsøkonomiske uddannelser forbliver i et fælles studienævn. Studienævn for oecon.- uddannelsen vil være et meget lille studienævn, som oprettes for en forsøgsperiode af resten af valgperioden. Efter dette tidspunkt skal det tages op til fornyet drøftelse, om studienævnet fortsat skal eksistere. Valget til de nye studienævne er udskrevet, og de forventes at kunne etablere sig sidst på foråret 2000.

På det administrative område er der blevet trukket grænser mellem fakultetsadministrationen og den centrale administration, ligesom der inden for fakultetet er sket en tilpasning af sekretariatsfunktionerne, således at grænsedrag-

ningen mellem institutadministrationen og den centrale administration, der varetager studienævns- og fakultetsadministrationen, er blevet ensartet ved hele fakultetet. En mere gennemgribende omstrukturering af administrationen vil finde sted i år 2000 som en konsekvens af de øvrige organisationsændringer og indførelsen af fælles studieordninger ved fakultetet.

For institutadministrationen vil det være en væsentlig ændring, at institutsekretariaterne på de tværgeografiske institutter vil være spredt i flere byer. Til sikring af en kontinuitet er der ved hvert institut udnævnt en egentlig institutsekretær, som vil få tillagt en række opgaver, der skal varetages, uanset i hvilken by den pågældende institutleder vælges. Koordineringsarbejdet inden for institutsekretariaterne vil således blive mere omfattende end i den hidtidige struktur.

Inden for studienævns- og fakultetsadministrationen vil der som følge af stigning i behovet for koordinering - ikke alene mellem institutterne og byer, men også mellem institutter og studienævn samt studienævnene indbyrdes - være behov for en nøjere opdeling af den administrative kompetence mellem fakultetsniveauet og studienævnsniveauet. Dette arbejde er i øjeblikket i gang og forventes afsluttet i år 2000.

Der er i 1999 truffet en lang række beslutninger som led i fusionen. Der er tale om en meget voldsom omorganisering, som medfører en lang række organisatoriske og administrative ændringer. Den omhandlede omstrukturering og dennes implementering har allerede - og vil også fremover - medføre en meget kraftig belastning af fakultetets medarbejdere. Det er en overordentlig vanskelig og tidskrævende proces at gennemføre en fusion som den, der er sket på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet inden for de rammer, som Universitetsloven fastsætter.

Jeg vil derfor også i år takke medarbejderne for en mere end almindelig god indsats.

Tage Koed Madsen
Dekan

Det Humanistiske Fakultet

Medens 1998 var det store forandringens år, hvor fusionen blev gennemført, var 1999 det første reelle driftsår for det nye fusionerede universitet. Der har af den grund været særlig fokus på og interesse for de nye fusionsrelaterede aktiviteter, som fakultetet satte i søen i september måned. Og det er gået ganske godt. Både engelskstudiet og danskstudiet i Kolding og historiestudiet i Esbjerg opnåede pæne optag. Igangsættelsen af disse nye studier har betydet ansættelse af nyt personale, både på den videnskabelige og på den administrative side, så også på stillingssiden er fakultetet vokset.

Året bød også på nye tiltag, der ikke havde deres udgangspunkt i fusionsaftalen. I Kolding åbnede en særligt profileret erhvervsproglig uddannelse inden for engelsk og IT, i Esbjerg blev profileringsområdet erhvervsprog og turisme udbudt, og i Odense blev profileringsområdet virksomhedskommunikation styrket ved udbudet af en kandidatuddannelse i fremmedsproglig virksomhedskommunikation. IT-Vest-samarbejdet mellem Syddansk Universitet, Aarhus Universitet, Aalborg Universitet og Handelshøjskolen i Århus viste sig i årets løb at give alle fire institutioner mulighed for at udbyde en række nye IT-baserede uddannelser. På trods af meget korte frister lykkedes det således os i samarbejde med Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet at starte en kandidat- og masteruddannelse i multimedier.

For uddannelsessiden var 1999 med andre ord et rigtig godt år, og det var også glædeligt, at vi fik Undervisningsministeriets godkendelse til at udbyde religion som bachelor- og kandidatuddannelse, og i samarbejde med Handelshøjskolen i København godkendelse til at udbyde en Master of Language Administration i Kolding. Vi søgte i årets løb også om ministeriel godkendelse af følgende uddannelser i 2000: Fem masteruddannelser inden for gymnasiepædagogik, cand.ling.merc. i sproglig og kulturel formidling, master i køn og kultur, kandidatuddannelse i dansk virksomhedskommunikation samt (under IT-Vest) kandidatuddannelsen „IT i virksomhedens tekstproduktion“.

Fakultetets arbejde var året igennem præget af udarbejdelsen af en strategiplan for det samlede fakultet. Dette arbejde startede i foråret med en fakultetsdag på Rødding Højskole med deltagelse af fakultetsrådsmedlemmer, institut- og studieledere, og det udmøntede sig i en samlet strategiplan for Humaniora. Strategiplanen blev samtidig Det Humanistiske Fakultets bidrag til Syddansk Universitets udviklingskontrakt med Forskningsministeriet og Undervisningsministeriet.

Det vil med strategiplanen være Det Humanistiske Fakultets hovedmål fortsat at udvikle og udvide fakultetets regionale engagement samtidig med en fortsat kvalitets sikring af alle uddannelses- og forskningsaktiviteter. Fakultetet vil sammen med resten af universitetet arbejde for at skabe selvstændige, klare og sammenhængende uddannelsesprofiler i de enkelte byer. Fakultetet vil samtidig øge omfanget af forskningsbaseret undervisning ved at gennemføre et Ph.D.-forløb for en række fuldtidsundervisere.

Fakultetet vil udbygge og kvalitetssikre sine uddannelser gennem øget fokus på studiemiljø, studieintroduktion og adgangskrav. Studiemiljøet har fortsat fakultetets bevidsthed, hvorfor fakultetsrådet har afsat midler til en række studiegrupper og andre studiemiljøfremmede initiativer. Der har i hele 1999 været en særlig fokus på de kontinentale sprogfag (tysk, fransk, spansk og russisk). I den anden ende af uddannelsesforløbet vil der blive gjort en øget indsats for at fastholde kontakten til fakultetets kandidater. Det er målsætningen at øge det nuværende udbud af efter- og videreuddannelse med 5% om året. Der vil blive udviklet studier, der udelukkende udbydes som fjernstudier eller som en kombination af tilstedeværelsesundervisning og fjernundervisning. Der vil blive gennemført et markant IT-mæssigt løft, ikke mindst gennem intern efteruddannelse.

Endelig vil fakultetet arbejde for at skabe en forbedret driftsøkonomi på de enkelte studier gennem en øgning af studieeffektiviteten og en formindskelse af studenterfraldet. Denne opgave vil blandt andet blive søgt løst via gennemførelsen af en studieordningsreform i 2000-2001. Det har ligeledes haft økonomiske årsager, at semestermetallet siden efteråret er blevet harmoniseret mellem Odense og uddannelsesstederne vest for Lillebælt. Harmoniseringen har betydet en udvidelse af semesterlængden i Jylland og en nedsættelse i Odense.

Fakultetet vil i lyset af sin regionale forpligtelse arbejde på at skabe bæredygtige forskningsmiljøer gennem en øget profilering og specialisering i de enkelte byer. Derudover sætter fakultetet på en udvidelse af antallet af Ph.D.-stipendier med henblik på at sikre et tilstrækkeligt rekrutteringsgrundlag som følge af aldersbetinget afgang.

Der vil ske en særlig satsning inden for følgende områder: Medier og kommunikation (i samarbejde med Det Samfundsvidenskabelige Fakultet), gymnasiepædagogik (i samarbejde med amterne), informationsvidenskab, samt

psykologi og kognitiv sprogvidenskab. Der sker således en udbygning af disse områder, blandt andet gennem opslag af professorater inden for mediekultur, multimedier samt kognitiv lingvistik.

Målsætningen for 1999 er dermed langt hen ad vejen opfyldt. Det Humanistiske Fakultet er efter den indledende fase i fusionsprocessen ved at fungere som en samlet organisatorisk enhed, og vi har opstillet de strategiplaner, som vi ved årets begyndelse havde forventet. De nye uddannelser, der startede i september, er alle kommet i gang med ganske fornuftige optagelsestal.

I 2000 vil fakultetet med de seneste nedskæringer på universitetsområdet være nødt til at fortsætte en meget stram økonomisk styring, og vi vil ligeledes fortsætte arbejdet med en studieordningreform, fortsat arbejde på at forbedre STÅ-frekvensen, forbedre optaget på de mindre fag samt sikre de nye uddannelser de bedste muligheder for at blive en succes. En særlig indsats vil i 2000 herudover blive gjort for de nye uddannelser, der starter i september, samt for de grænseoverskridende aktiviteter i Sønderborg/Flensborg.

Flemming G. Andersen
Dekan

